

отъ Бѣло-море до Дунава. Самиятъ градъ е единъ отъ пунктовѣ на етнографската граница, която дѣли, въ тая часть на Европейска Турция, славѣнското население отъ грѣцкото. Тая граница съвпада донѣкъждѣ съ посоката на старинския римски пътъ между Солунъ и Охридското езеро; но освѣнъ това бѣлгарското население се спуща на нѣколко мили още по на югъ отъ „Via Egnatia“ (We have said that Salonica is geographically Bulgarian; in other words, it is one of the ports of that country with a Slavonic-speaking population which stretches from the Aegean to the Danube. Indeed, Salonica itself forms a point on the ethnographical boundary which, in this part of Turkey in Europe, divides the Slavonic population from the Greek. To a certain extent this frontier coincides with the line of the old Roman road between Salonica and the Lake of Ochrida; nevertheless some miles of country, inhabited by Bulgarians, stretch south of the Via Egnatia. — G. M. Mackenzie and A. P. Irby, Travels in the Slavonic provinces of Turkey-in-Europe. London 1867, p. 18—19).

Бѣлгарскитѣ земи въ пѣтописа на Мекензи и Ерби сѣ разпрѣдѣлени на три: сѣверна Бѣлгария, между Дунава и Балкана; срѣдня Бѣлгария, между Балкана и Родопитѣ, и южна Бѣлгария, която отговаря на сегашна Македония. За тая послѣдната областъ тамъ четемъ слѣднѣото за бѣлгарското ѣ население: „Южна Бѣлгария се простира отъ Родопитѣ та до границата на древня Грѣция. Училищата (бѣлгарски), които ни се удаде да посѣтимъ въ тая часть на страната, не сѣ така значителни по броя на своитѣ ученици и сѣ по-сиромашки отъ другитѣ; впрочемъ, ние не посѣтихме училищата въ Шипъ и другитѣ градове, що лежатъ по на сѣверъ, между Солунъ и Скопѣе. А за ония, които посѣтихме, ще се каже на свое мѣсто. Въ мѣстата, които споменахме до тукъ, грѣцкиятъ епископъ игнорираше бѣлгарскитѣ училища... Въ Воденъ и Енидже-Вардаръ сѣ основани грѣцки училища... Поради тая антинационална политика, бѣлгаритѣ, които въ други мѣста сѣ така жадни за образование, тука сѣ твърди и нерадиви на науката... Нѣкои пѣкъ отъ тия южни бѣлгари гледатъ да се възползуватъ отъ римско-католическото влияние, съ цѣль да се отърватъ отъ грѣцкия патриархъ, а по-сетнѣ да намѣрятъ срѣдства да се избавятъ и отъ папата... Въ Битоля униятитѣ си иматъ вече свое учи-